

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3139/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 29.K.705.877/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A szenegáli állampolgár indítványozó jogi képviselője (dr. Ábrahám Dániel ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 29.K.705.877/2020/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel álláspontja szerint az ítélet ellentétes az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdésével. Az indítványozó egyben kérte az ítélet végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] A támadott bírósági ítélet és az azzal felülvizsgált közigazgatási határozat alapján az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. Az indítványozót 2017. augusztus 14-én Budapesten rendőri intézkedés alá vonták, melynek során személyi azonosságát igazolni nem tudta, és egy csomagban marihuána származékot találtak nála. Az indítványozó akkori meghallgatása során elmondta, hogy menekültügyi eljárása Németországban elutasítással zárult, magyar állampolgár élettársával 2017 januárjában Münchenben ismerkedett meg, azóta élnek együtt, élettársa várandós. A magyar hatóságok ezután az indítványozó menekültügyi őrizetét rendelték el, majd 2017. november 21-én átadták őt a német hatóságoknak.
- [4] Ezt követően az indítványozó 2020. július 7-én jelent meg az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (a továbbiakban: OIF, vagy hatóság) ügyfélszolgálatán, hogy – magyar állampolgár élettársával és a 2017. december 10-én született közös gyermekükkel való – családi együttélés céljából tartózkodási engedély kiadása iránti kérelmet terjesszen elő. A hatóságnál megállapították, hogy az indítványozó jogszerűtlenül tartózkodik az ország területén, ezért idegenrendészeti eljárás keretében meghallgatták. Ennek során elmondta, hogy 2020 májusában érkezett Németországból, ahol korábban egy verekedés miatt egy év börtönbüntetésre ítélték, amelyből 6 hónap elteltével szabadult, állítása szerint az ottani bíróság az eljárás során hívta fel őt arra, hogy utazzon Magyarországra, ahol magyar állampolgár élettársa és gyermeke tartózkodik.
- [5] 1.2. Az OIF a 106-160869/9/2020-Ké számú, 2020. július 8-án hozott határozatával a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (a továbbiakban: Harmtv.) 43. § (2) bekezdésének *b*) pontja alapján az indítványozót az Európai Unió tagállamainak területéről Szenegál területére hatósági kísérettel (kitoloncolással) kiutasította, és vele szemben öt év időtartamra beutazási és tartózkodási tilalmat rendelt el. A hatóság határozatának indokolásában – a kiutasításra vonatkozó kógens jogi szabályozás ismertetését követően – a kitoloncolás szükségessége és a beutazási és tartózkodási tilalom időtartama kapcsán arra mutatott rá, hogy az indítványozó a Harmtv. 13. § (1) bekezdésében meghatározott feltételeket nem teljesítve tartózkodik Magyarország területén, az ország, illetve a schengeni térség területét nem hajlandó önként elhagyni, az indítványozó 2017. augusztus 14-én igazoltatása során személyazonosságát illetően megtevesztette a magyar hatóságokat, továbbá az OIF álláspontja szerint az indítványozó visszaélt a nemzetközi védelem iránti igény benyújtásával, mert a menekültkérelmek előterjesztésével csupán a schengeni tagállamok területén való tartózkodását kívánta legalizálni. Figyelembe vette továbbá a hatóság a döntésénél, hogy az indítványozó ellen csekély mennyiségre elkövetett kábítószer birtoklás vétsége miatt nyomozás indult Magyarországon, úgyszintén azt is, hogy Németországban verekedés miatt egy év szabadságvesztésre ítélték. A határozatban foglaltak szerint az indítványozó meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy 2017 és 2018 évben családjával együtt Németországban élt, élettársa a gyermekkel 2018-ban tért vissza Magyarországra, ezt követően telefonon és

Skypeon keresztül tartottak kapcsolatot, a gyermek nevelésére mindig igyekezett egy kis pénzt félretenni, de a gyermek idejének nagy részét az édesanyjával tölti, a gyermek eltartásáról is élettársa gondoskodik.

- [6] 1.3. A Fővárosi Törvényszék 29.K.705.877/2020/4. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság a kiutasítás kapcsán hivatkozott a Harmtv. 45. § (1) bekezdésére, amely szerint a családi körülmények vizsgálatára csak akkor kerülhetett volna sor, ha az indítványozó rendelkezik érvényes tartózkodási engedéllyel, és idézte a Kúria egy korábbi ítéletét, amely ezzel összhangban azt mondta ki, hogy „[a] családi élet tiszteletben tartásának joga sem vezethet arra, hogy a magyarországi tartózkodási feltételeket nem teljesítő harmadik országbeli állampolgár kiutasításáról ne lehetne rendelkezni”. Ennek okán a bíróság indokolása szerint az Alaptörvény L) cikk (1) bekezdésének és az Emberi Jogok Európai Egyezménye VIII. cikkének sérelme is akkor vizsgálendő, ha a kiutasítással érintett jogszerűen, a családi kapcsolataira tekintettel rendelkezik tartózkodási engedéllyel. Végül a bíróság az indítványozó kitoloncolása és a vele szemben elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése, valamint annak időtartama kapcsán azt rögzítette, hogy ennek indokolását a keresettel támadott közigazgatási határozat részletesen kifejtette, amivel a bíróság egyetért és azt megalapozottnak ítélte.
- [7] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát előbb az Alaptörvény L) cikkének (1) bekezdésére alapította, majd – főtítkári tájékoztatás és kiegészítés után – az egységes szerkezetbe foglalt beadványában arra hivatkozott, hogy a Fővárosi Törvényszék ítélete az Alaptörvény VI. cikkének (1) bekezdésében foglaltakat sérti. Az ítélet alaptörvény-ellenességének okát az indítványozó elsődlegesen nem az ország területéről való kiutasításában, hanem kitoloncolása és a vele szemben elrendelt beutazási és tartózkodási tilalom elrendelése miatt abban jelölte meg, hogy a bíróság az ügyében alaptörvény-ellenesen alkalmazta a Harmtv. 47. §-ának (1) és (5) bekezdését.
- [8] Álláspontja szerint ugyanis vele szemben a kitoloncolás – amely a szabályozás szerint szükségképpen maga után vonja a beutazási és tartózkodási tilalom elrendelését – feltételei nem álltak fenn, továbbá annak sem volt indoka, hogy vele szemben a maximálisan kiköthető öt év beutazási és tartózkodási tilalmat állapították meg. Az indítványozó véleménye szerint szavait kiforgatták arra nézve, hogy önként nem akarta elhagyni az ország területét, ő pusztán azt állította, hogy szeretne itt maradni a családjá miatt és nevelni a gyermekét. Az sem fedti állítása szerint a valóságot, hogy ne rendelkezett volna anyagi fedezettel a hazautazásához, egyébként önként ment be a tartózkodási engedély méltányossági alapú megszerzése érdekében a hatósághoz, melynek során nyilván nem volt tőle elvárható, hogy szenezáli repülőjegyet vigyen magával.
- [9] A döntés alaptörvény-ellenességéhez az indítványozó szerint tehát az vezetett, hogy a kitoloncolást és az ahhoz kapcsolódó beutazási és tartózkodási tilalmat, illetve annak mértékét kizárólag egyoldalúan, a terhére rótt valós, vagy valósnak vélt „súlyosító” körülmények alapján határozták meg, a javára szóló körülményeket, nevezetesen azt, hogy a döntéssel ellehetetlenítik a gyermekéről való gondoskodást és ez által a családi élethez való jogát (mint a büntetéséhez fűződő társadalmi érdeknél „erősebb” alapjogot) ellehetetlenítik, nem vették figyelembe.
- [10] Végül az indítványozó szerint nem egyértelmű sem a jogi szabályozás, sem a joggyakorlat abban, hogy adott jogsértésért a Harmtv. 47. § (1) bekezdésében és (5) bekezdésében foglaltak alapján milyen mértékű szankció, azaz beutazási és tartózkodási tilalom szabható ki, a bírósági mérlegelés szempontrendszere kidolgozatlan.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz felvesse a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést tartalmazzon. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását.
- [12] 3.1. Az indítványozó a Fővárosi Törvényszék ítéletét 2020. augusztus 27. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt 2020. október 19-én, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint megállapított határidőn belül nyújtotta be. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést, a sérelmezett bírói döntést és kifejezett kérelmet az ítélet megsemmisítésére, az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezését, valamint az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az indítványozó a bírói döntés alapjául szol-

gáló eljárásban felperes volt, így érintettsége megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette.

- [13] 3.2. Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelmére alapított alkotmányjogi panaszában „nem elsősorban kiutasítása elrendelését tartotta jogellenesnek”, hanem azt, hogy annak végrehajtását kitoloncolással rendelték el, továbbá öt évben állapították meg vele szemben a beutazási és tartózkodási tilalom mértékét. Az indítványozó indítványa tehát lényegében arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság – a Harmtv. 47. §-ának (1) és (5) bekezdésében az idegenrendészeti hatóság számára biztosított mérlegelési jogkört elvonva, az ítélet megsemmisítése révén, azzal egyidejűleg –, értékelje át azon bizonyítékokat és körülményeket, amelyek a hatóság határozata szerint megalapozták a kiutasítás hatósági kísérettel történő végrehajtásának elrendelését, az annak alapján megállapított beutazási és tartózkodási tilalmat, valamint e tilalom mértékét.
- [14] Az Alkotmánybíróság már több ügyben kimondta, hogy a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamenyny – vélt vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható {lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]}.
- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [16] 4. Az indítványozó a fentiekben kifejtettek szerint, a támadott bírói döntésekkel kapcsolatosan nem állított olyan alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [17] Az Alkotmánybíróság mindezeket figyelembe véve megállapította, hogy az eljárás tárgyát képező alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában szabályozott befogadási feltételeknek, ezért az indítványt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének a) pontja alapján visszautasította.
- [18] Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az alkotmányjogi panasszal támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztése tárgyában intézkedni nem kellett.

Budapest, 2021. március 23.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1972/2020.

